

Konstitutionsutskottet

Ink 2005 -06- 15

Dnr 050-4158-2004/05

Stockholm 2005-06-10

Till Konstitutionsutskottet

Anmälan av statsrådet Thomas Östros

Härmed anmäler jag näringsminister Thomas Östros till granskning i konstitutionsutskottet. KU bör granska om det är förenligt med gällande bestämmelser att ett statsråd enskilt gör uttalanden i form av hot om vilken förhandlingsorganisation på arbetsmarknaden som statliga bolag under Näringsdepartementet skall tillhöra.

Statsrådet har i ett antal sammanhang, senast i DN den 10/6, låtit meddela att han överväger att låta de statliga bolagen lämna arbetsgivarorganisationen Svenskt näringsliv. Bakgrunden till detta är dels att organisationen givit en ekonomisk garanti åt det lettiska byggföretaget Laval's process i EU-domstolen som skall klargöra om de svenska konfliktreglerna är förenliga med gemenskapsrätten, dels att Svenskt näringslivs vd Urban Bäckström i ett brev till statsministern ifrågasatt samma konfliktregler när de använts som ett stöd åt arbetstagarna inom den finska pappersindustrin trots att fredsplikt råder inom det aktuella avtalsområdet i Sverige. Trots att båda dessa händelser föranletts av oklarheter i rättsläget för svenska arbetsgivare, anser statsrådet att de statliga företagen inte kan medverka i en organisation som vill få dessa frågor klargjorda.

Granskningen av statsrådet bör ske i ljuset av den kritik som riktats även från Riksrevisionen i sin årliga granskningsrapport RiR (2005:13). I denna rapport konstateras betydande brister i insyn och transparens i bolagsstyrningen:

"Riksrevisionen konstaterar att styrningen av bolagen i många fall sker formlöst, det vill säga att utbytet av information mellan ägarförvaltningen och bolagen ofta inte dokumenteras på ett sådant sätt att det i efterhand går att klarlägga vilka beslut som fattats, av vem, varför, när och på vilket underlag. Den formlösa styrningen minskar på så sätt de faktiska möjligheterna till insyn i hur bolagen förvaltas och därmed också möjligheterna att utkräva ansvar för hur förvaltningen utövats." Utdrag ur r RiR (2005:13)

Riksrevisionen kritiserar även den praxis regeringen har att utnämna tjänstemän som ansvarar för förvaltningen av de statliga bolagen till ledamöter i de statliga bolagens

styrelser. Detta ökar visserligen möjligheten till informationsutbyte, men gör det samtidigt möjligt för regeringen att styra bolagen utan insyn eller kontroll över hur styrningen utövas.

Konstitutionsutskottet bör pröva om instruktioner i form av hot som näringsministern uttalat angående de statliga bolagens tillhörighet till arbetsgivarorganisation, direkt i medier eller via departementets tjänstemän, står i strid med gällande bestämmelser.

Mats Odell (kd)